

Nesvjesni procesi u psihoterapiji i superviziji

Transfer i kontratransfer

izv. prof. dr. sc. Goran Arbanas, dr. med., FECMS
psihijatar, psihoterapeut, forenzički psihijatar
grupni analitičar, seksualni terapeut
Klinika za psihijatriju Vrapče

Transfer

Osjećaji koje pacijent ima prema nama zato što smo na tom mjestu, u tom trenutku, zašto što smo zdravstveni djelatnici

Uvijek postoji

Neovisan je o nama, da je netko drugi na našem mjestu transfer bi bio isti

- Transfer može biti pozitivan i negativan (ne zbog nas, već zbog ranijih iskustava), može biti agresivan, može biti erotiziran
- Npr. pacijent priča o ranijim terapeutima (koji su bili neljubazni) i o vama (koja ste prva ljubazna) – opasnost za budućnost!
- Crno-bijeli transfer
- Idealizirajući transfer
- Erotizirajući transfer

VAŽNO

- Pacijent se prema nama ponaša na određeni način jer smo na tom mjestu, dakle to ide naše profesije/položaja, a ne mene kao osobe
-
- Stalno imati ovo na umu

- Transfer je nesvjesni proces
- Razlika prema radnom savezu (terapijskom savezu)

- Različito ponašanje prema transferu ovisno o vrsti terapije – suportivne i analitičke
- Pozitivan transfer je važan na početku terapije
- U suportivnoj terapiji potičemo pozitivan transfer
- U analitičkoj terapiji s trajanjem terapije sve više analiziramo negativni transfer

- Iskustva iz supervizijske prakse

Mladi se terapeuti boje negativnog transfera

Mladi se terapeuti boje istraživati negativan transfer, premda je njegova verbalizacija znak detronizacije, pa za njim treba tragati

Uvijek razmišljajte ima li gdje naznaka negativnog transfera!

- Pitanja granica kod crno-bijelog transfera, kod erotizirajućeg transfera, kod agresivnog transfera
- Pitanje gratifikacije terapeuta

- Koji je Vama transfer najteže za podnositi?
- Koji Vam je transfer najdraži?

- **NAJVAŽNIJA PORUKA**
- **UVIJEK SE PITAJTE ZA TRANSFER**
- **NEMOJTE SE EMOCIONALNO ANGAŽIRATI OKO TRANSFERA, ON NEMA VEZE S VAMA**

Kontratransfer

- Naši osjećaji prema pacijentima, zbog toga što su na tom mjestu u tom trenutku
- Uvijek postoji
- Treba ga biti svjestan
- Objektivni i subjektivni transfer
- Pozitivan, negativan, idealizirajući, erotizirajući, ...

obično je pozitivan ako simptomi odgovaraju bolesti,
ako su suradljivi, ne propituju terapiju, emocionalno
kontrolirani, zahvalni – no, to su naša očekivanja

Liječnik kao pacijent – kontratransfer

Psihoterapeut kao pacijent – kontratransfer

- Kontratransfer zbog osobe koja je uputila klijenta/pacijenta
- Kontratransfer zbog vjerske/nacionalne/rasne pripadnosti, tj. zbog stereotipa

- I kontratransfer je uvijek prisutan – jesmo li ga uvijek svjesni?

- Uvijek, u svakoj komunikaciji pratite transfer i kontratransfer
- Korigirajte svoje ponašanje, ovisno o svom kontratransferu

- Koji Vam je kontratransfer poželjan?
- S kojim se kontratransferom teško nosite (agresivni, erotizirajući, ...)?

Transfer i kontratransfer u psihoterapiji

- U svakoj vrsti psihoterapije potrebno je da terapeut stalno prati transfer i kontratransfer
- U različitim vrstama psihoterapije, ono što čini s transferom i kontratransferom je različito
- U analitičkim terapijama analiza transfera je osnova terapije
- Analiza kontratransfera je važna za terapeuta, a dijelom i za klijenta

- Upravo zbog transfera i kontratransfera ne možemo u terapiji imati osobe koje poznajemo

- Transfer u individualnoj terapiji i mreža transfera u obiteljskoj i grupnoj psihoterapiji
- Transfer i kontratransfer prema pojedinim članovima obitelji/grupe i prema obitelji/grupi kao cjelini

Transfer i kontratransfer u superviziji

- Što kad se pojavi negativni (kontra)transfer – obično ga je još teže otvoriti nego u terapiji
- Što kad supervizora znamo iz profesionalnih situacija ili radi u istoj ustanovi